

ZWIĄZEK NAUCZYCIELSTWA POLSKIEGO

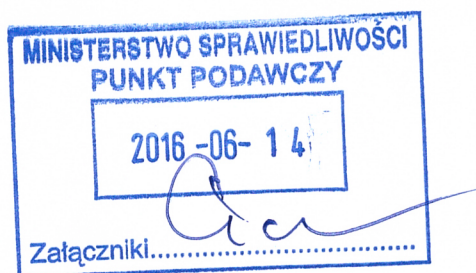
ROK ZAŁOŻENIA 1905

ZARZĄD GŁÓWNY

00-389 Warszawa, ul. Smulikowskiego 6/8
tel. (22) 318 91 00, 318 92 17, fax (22) 318 92 19
www.znp.edu.pl e-mail: znp@znp.edu.pl

ZPE/022/28/LD/16

Warszawa, 14 czerwca 2016 r.

Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości

Warszawa

Zarząd Główny Związku Nauczycielstwa Polskiego, odpowiadając na pismo z 6 czerwca 2016 r. nr DL-III-406-2/16 dotyczące projektu rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości *zmieniającego rozporządzenie w sprawie zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich*, zgłasza poniższe uwagi do przedstawionego projektu aktu prawnego.

Związek Nauczycielstwa Polskiego negatywnie opiniuje zmiany zawarte w § 4 ust. 4, § 5 ust. 5, § 6 ust. 4, § 7 ust. 6, § 8 ust. 3 i § 9 ust. 4 zwiększające liczbę wychowanków w zakładach w grupie wychowawczej i oddziale szkolnym. Naszym zdaniem projektowane regulacje nie znajdują uzasadnienia i mogą zdestabilizować pracę resocjalizacyjną. Prowadzone w placówkach oddziaływania resocjalizacyjne i terapeutyczne mają charakter zindywidualizowanej pracy z nieletnim. Zwiększenie liczby wychowanków w grupie wychowawczej i oddziale szkolnym w zasadzie uniemożliwia proces indywidualizacji nauczania i wychowania, a ponadto zagraża bezpieczeństwu wychowanków i pracowników. W zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich przebywają nieletni, którzy popełnili czyny karalne, są zaburzeni, zdemoralizowani, niestabilni emocjonalnie, agresywni oraz mają ogromne problemy z samokontrolą. Skutki zwiększenia liczby nieletnich w grupie wychowawczej i oddziale szkolnym, w połączeniu z innymi zmianami wprowadzonymi w projekcie rozporządzenia, są oczywiste do przewidzenia (dla porównania liczba wychowanków w grupie wychowawczej w instytucjonalnej pieczy zastępczej, tj. w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, nie może przekraczać 14, a przecież są to dzieci wobec których stosuje się działania socjalizacyjne, a nie resocjalizacyjne).

Zdaniem ZNP projektowane zmiany **podyktowane są wyłącznie względami oszczędnościowymi i zmierzają do ograniczenia zatrudnienia w placówkach**. Przykładem wdrażania oszczędności w resorcie sprawiedliwości są działania, o których mowa w piśmie Ministerstwa z 11 maja br. nr DWOiP-III-5340-16/16 skierowanym do dyrektorów zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich w sprawie ograniczenia obsady pracowników pedagogicznych na dyżurach nocnych do jednego wychowawcy (w tej kwestii Związek wystąpił do Ministra Sprawiedliwości z interwencją).

W § 8 ust. 1 projektu dostosowano terminologię do obecnie obowiązującej w pedagogice, niemającej charakteru stygmatyzującego (niepełnosprawność intelektualna). Z tego samego powodu usunięto

z § 9 ust. 1 przesłankę o przeznaczeniu zakładu terapeutycznego dla nosicieli wirusa HIV, a zatem nosiciele wirusa HIV będą mogli przebywać we wszystkich rodzajach zakładów poprawczych. Jesteśmy przeciwni regulacjom o charakterze stygmatyzującym. Niemniej jednak zwracamy się o ponowną ocenę, czy w przypadku nosicieli wirusa HIV proponowana zmiana nie będzie miała negatywnych następstw, zwłaszcza w sytuacji zwiększenia liczby wychowanków w grupie i podejmowanych przez Ministerstwo działań zmierzających do ograniczenia zatrudnienia.

Z uzasadnienia do projektu rozporządzenia wynika, że zmiana zaproponowana w § 15 ust. 1 i 2 oraz w § 32 pkt 2 i 3 ma charakter porządkujący organizację zakładów i schronisk, ponieważ warsztaty szkolne są integralną częścią szkoły. Wyrażamy obawę, czy projektowana regulacja nie spowoduje likwidacji stanowiska kierownika warsztatów szkolnych.

Negatywnie opiniujemy rezygnację z przeprowadzania konkursów na stanowisko dyrektora zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich (uchylenie § 19). Opowiadamy się za stosowaniem demokratycznych procedur przy obsadzie stanowisk kierowniczych, co gwarantować powinien odpowiedni skład komisji konkursowej.

Poważne wątpliwości budzi zapis zawarty w § 20¹ ust. 1 pkt. 2 projektu, zgodnie z którym minister może w każdym czasie odwołać dyrektora zakładu w razie stwierdzenia *uchybień w wykonywaniu obowiązków służbowych, w szczególności nierealizowania zadań wyznaczonych przez Ministra Sprawiedliwości*. Wyraz *uchybiecie* oznacza skutek zaniedbania, niedopatrzania, wykroczenie przeciw normom, przepisom, czy też zwyczajom. Wydaje się, że we wskazanym przepisie wyraz ten, z uwagi na jego szerokie znaczenie, nie powinien zostać użyty. Minister Sprawiedliwości będzie bowiem mógł odwołać dyrektora w każdym czasie, na podstawie najdrobniejszego nawet uchybienia. Naszym zdaniem brak poczucia bezpieczeństwa i stabilizacji wśród kadry kierowniczej niekorzystnie przełoży się na funkcjonowanie placówek.

Zastrzeżenia budzi ograniczenie kompetencji rady zakładu poprawczego i schroniska dla nieletnich w zakresie opiniowania rocznego planu pracy oraz propozycji dyrektora zakładu w sprawie przydziału pracownikom pedagogicznym dodatkowych, stałych zajęć dydaktyczno-opiekuńczych lub wychowawczych (§ 23 pkt 1 i § 33 pkt 1). Uważamy za zasadne zachowanie dotychczasowych regulacji w tym zakresie.

W § 25 ust. 1 pkt 4 projektu uchylono możliwość umieszczenia nieletniego w izbie przejściowej na okres nie dłuższy niż 14 dni. W opinii kadry pedagogicznej placówek resocjalizacyjnych wykreślenie tego przepisu zdezorganizuje pracę w zakładzie i uniemożliwi czasowe odizolowanie nieletniego od grupy wychowawczej, jak również nie pozwoli na konieczne wyciszenie, czy ustabilizowanie emocji pod kontrolą i przy monitoringu. Nie można uznać, że przepisy pozwalające na umieszczenie nieletniego w izbie izolacyjnej, czy izbie medycznej są wystarczające. Umieszczenie w izbie izolacyjnej wiąże się z wdrożeniem procedur przymusu bezpośredniego, co w wielu przypadkach nie jest konieczne, a wręcz szkodliwe, może bowiem prowadzić do eskalacji napięcia. Nieletni w stanie pobudzenia, niekontrolowania emocji, czy autoagresji potrzebuje odizolowania i wyciszenia w innych warunkach niż izba izolacyjna. Obecnie, w przypadku powrotu nieletniego z przepustki pod wpływem środków psychoaktywnych lub po spożyciu alkoholu, można umieścić go w izbie przejściowej (pod obserwacją i kontrolą), natomiast po uchyleniu omawianego przepisu nieletni będzie musiał zostać umieszczony w izbie medycznej, po wydaniu opinii przez lekarza. Wykreślenie możliwości umieszczania nieletnich w izbach przejściowych utrudni funkcjonowanie zakładu, jak również może powodować wzrost zachowań agresywnych wśród podopiecznych.

W § 58 proponujemy dookreślić zapis punktu 5. Pozostawienie sformułowania w proponowanym brzmieniu powoduje dowolność interpretacji, ponieważ każdy przedmiot (np. ołówek, długopis nieodpowiednio użyty może okazać się niebezpieczny, a wychowawcom czy dyrektorowi można będzie wówczas zarzucić uchybienie w wykonywaniu obowiązków służbowych.

Ponadto, zdaniem praktyków w § 58 należy dodać punkt 6 w brzmieniu: *namawiać wychowanków do buntu i zachowań agresywnych.*

Zmiany proponowane w projekcie rozporządzenia mają istotne znaczenie dla funkcjonowania zakładów poprawczych i schronisk dla nieletnich, dlatego niemożliwe jest szczegółowe odniesienie się do wszystkich przedstawionych propozycji w wyznaczonym terminie.

Z poważaniem

PREZES
Związku Nauczycielstwa Polskiego
Broniarz
Sławomir Broniarz